

Kulcsár Ferenc

MAMUTCSONTOK

T. O., a vidéki Orfeusz – írta,
istenem, mikor is, a gyermekkor neolit korában,
hogy minden gyerek eltöri legalább egyszer a kezét,
van, akinek a szemét is kilövik, folyóba fullad,
s ha a folyó kiapad, mamutcsontok kerülnek elő.
R. C. gyerekkorának óceánná dagadó tavában,
őserdővé vadult ligetében, óriások elfoglalta rétjein is gyakran
bukkannak elő cápa-medvecsontok,
égig érő paloták romjai. Hívogató szirénhangjukat
nem fojtja el a fülbe öntött ólom,
világokat túlharsogó szimfóniaként lüktetnek,
mélyükön búnt és feloldozást, poklokat és
örökké kék eget rejtegetve. S ott lakik az Isten is,
a falu fölé tornyosuló hegyen, sziklák hasadékaiban,
aki hűvös alkonyatkor a kertekben jár s a réteken,
s szólongatja az éden mezítelen vadócait, a gyümölcscrabló
kölyköket: Hol vagytok? Avagy talán ettetek a fáról,
melyből tiltottalak, hogy arról egyetek? Nem mondtam-é
apáitok apáinak, mindezt ne tegyétek, mert
a rossznak rátok vágyódása vagyon? Kisiskolás korában
R. C. hittanra járt, az iskola a temető tövében állt,
s fohásznyira a templomtól. Ismerte mind
a Szenczi-zsoltárokat s énekelte is őket
istentiszteleteken. Mindhiába. A csapások a sarkában
loholtak, mint vadászeb a sebzett vad nyomában,
vagy még inkább, mint szagot fogott rendőrkutya
a gyilkos nyomdokán. Kísértették a gyümölcsöskertek
s a még édesebb gyümölcsök, a lányok iskolapadban
s utána, a bújócskák során. Megleste őket, hogy láthassa
az édenben az édent, hőbbben kívánva tán,

mint frissen szegett, parázs, vörös dinnyebelet...
Robin Hood és Tell Vilmos volt a mindene,
s társainak is, no meg a ponyvaregényhős, Rinaldo
Rinaldini, a betörő, a tolvaj, a magyar Rózsa Sándor.
(R. C. anyja ekkor és később is Rinaldónak bélyegzett
minden falubelit, ki csavargó volt, zsvány,
iszákos vagy naplopó. Érdekes, hogy e
Rinaldó-ponyvákat meg a többit is, a falu
papjától kölcsönözték a családok, R. C. anyja talán
ezért hidegült el lassan a templomtól,
bár a templom szinte árnyékolta a házukat, és a papné,
papné R. C. bátyjának keresztanyja volt.)
Parittyával, íjjal, íjpuskával, szuronnyal
felvértezett volt a zsványsereg, öldökölve egymást
alvég-felvég vásott pulyahada, fönt a hegyen főleg,
a sziklák között, ahol Isten lakott. Persze
nem nézett el mindent az Isten se: rájuk csapott olykor,
és nem csak az ő fényes és robajló istennyilával.
Miután R. C. kiparittyázta
a Mindenszentek-templom mozaiküvegét,
nem maradt el a megtorlás: haramiatársa
puskája rozsdás szuronyával
kiszúrta R. C. unokabátyjának szemét.
Nem jelképes feddés volt ez már – valódi istencsapása.
Mindhiába. Sorjázta a nyaktörések,
vízbe fúlások, tűzvészek. Vérforraló sértés volt az oka,
hogy R. C. és társai megkötözték K. K.-t,
porba fektetve szalmával szórták be testét,
hogy megperzseljék, mint a disznót szokás.
K. K.-t csak az ég mentette meg... T. O., a vidéki Orfeusz
mamutcsontjai (a mamutot ekkor,
a gyerekkor neolitikus korában még két m-mel írták),
szóval T. O. mamutcsontjai így lettek a vers „hősei”.
Azóta csak az Akadémia helyesírási szabályzata
változott, amúgy az égvilágon semmi.
Hasonlítunk ugyan egyben-másban az Istenre,
hisz gazdagságából pörgünk a napvilágra,

és lehetet is ő ad a szánkba,
bennünket mégis a fegyverek szigora követ
a pokolban, e telt ragyogású akolban.

(Kalligram, 2005/3-4.)

KULCSÁR FERENC 1949-BEN SZÜLETETT BODROGKERESZTESÉN. VERSET ÍR. MADÁCH
IMRE-DÍJAS.